

NARODNA STRAŽA

UREDNIŠTVO I UPRAVA: „NARODNA STRAŽA“
SIBENIK. — RUKOPISI SE NE VRAĆAJU. — NE-
BILJEGOVANA SE PISMA NE PRIMAJU.

IZLAZI SVAKE SUBOTE
POJEDINI BROJ Din. 1.50.

PRETPLATA „NARODNE STRAŽE“ IZNOSI GO-
DIŠNJE Din. 60. — ZA INOZEMSTVO Din. 120.
OGLASI PO CIJENIKU.

Br. 1.

Šibenik, 5. siječnja 1924.

God. IV.

U novoj godini.

Dalmacija je od prvog početka bita važan čimbenik u historiji hrvatskog naroda. Jednako u političkom pogledu kao i u kulturnom.

Kao takovoj, tuđinske su vlasti, koje su se nametnule Hrvatima vazda Dalmaciji pridavale punu važnost. Jednako joj važnost pridavaju i današnje vlasti u Beogradu, koje hoće da se nametnu Hrvatima. One hoće, odnosno, one su htjele, da pomoću Dalmacije dokažu, kako je ono, što Hrvati iz Hrvatske i Slavonije traže samo ostatak austrijske i mržnja na državu, i da Dalmacija, ta koljevka hrvatstva ne će ni da čuje za neku kulturnu i ekonomsku samostalnost Hrvata.

Bilo je neko vrijeme, kada se u Dalmaciji nije smio čuti hrvatski glas, a g. Sv. Pribičević toliko je bio svjestan te nesudbene uloge Dalmacije, da je nju smatrao za najpodesnije tlo, na kojem će se moći razvijati njegove terorističke (orjunaške) organizacije.

Nijesu možda g. Pribičević ili beogradski Veliko-Srbi došli na tu misao poznavajući dušu dalmatinskog pučanstva i njegovu, odbojnost Zagrebu. Ove odbojnosti nikad nije bilo i Dalmacija je valjda ona hrvatska pokrajina, koja je u istinskoj svojoj duši najviše težila za prisadinjenjem Zagrebu. Na tu su misao došli beogradski vlastodršci zaslugom nekolicine splitske gospode sa drom Smodlakom na čelu, koji su željeli igrati ulogu velike gospode.

Odatle ona presija na Narodno Vijeće u Zagrebu, da se bezuslovno ide u Beograd; odatle sve kasnije persekucije hrvatstva i hrvatske akcije u Dalmaciji, koje su dolazile sa splitske ulice, bila ova orjunaška banda, „objektivna i vanstranačka“ štampa ili čak namjesništvo g. dra Krstelja. Splitska ulica je predstavljala Dalmaciju i zastupala njezine želje.

Prva je bila Hrvatska Pučka Stranka, koja se je usudila istupiti otvoreno i javno podići svoj glas za hrvatski karakter Dalmacije. Njezin uspjeh na izborima g. 1920. koliko joj je bio nagrada za njezin patriotski rad, toliko je iznenadilo sve političke krugove van Dalmacije. Na jednoj strani pobrao joj je simpatije svih iskrenih i pravih prijatelja hrvatske stvari, a na drugoj zadobio žučljivo neprijateljstvo beogradske čaršije, koja i danas sa najvećom žučljivošću susreće uspjehe Pučke Stranke.

Od toga momenta počelo se je u Dalmaciji i van nje praviti razlika između pravog raspoloženja Dalmacije i splitske ulice. U znaku ovog uspjeha hrvatske stvari u Dalmaciji išla je i akcija poslanička Pučke Stranke u parlamentu. Bilo je pokušaja, da se ovom uspjehu dade značaj vjerski i zaglupljivanja nekih masa, ali ipak, Dalmacija je zaslugom Pučke Stranke sve

više poprimala pravo svoje lice, koje je bilo hrvatsko.

Tako je po prilici bilo pred godinu dana. A danas? Bili su u martu ove godine ponovni izbori za parlament i Pučka Stranka nije dobila nijedan mandat. Dobila je zato jedan mandata jedna druga stranka, prema kojoj Pučka stranka nije bila hrvatska, već dapače i služinska. Ta je stranka Hrv. Rep. Seljačka Stranka ili kako je naš svijet voli zvati, Radićeva stranka. Pa što Dalmacija ima danas više nego je imala pred godinu dana, u čemu razlika današnjeg njezinog lica od onog pred godinu? Razlika postoji, ali samo u gorem pravcu.

Široki slojevi dalmatinskog pučanstva jednako su pred godinu dana bili hrvatski nastrojeni, kao što su i danas; njihove su težnje išle za samostalnošću Hrvata, kao što idu i danas — ali pravcem sjegurnijim, putem solidnijim.

Danas se obično veli, da se Pučka Stranka zadovoljava autonomijama, dok težnje hrvatskog naroda moraju ići dalje: prema federaciji i konfederaciji. Težnje doduše različite, koje ali ne divergiraju već naprotiv convergiraju. Obostruke se težnje poklapaju, odnosno one Hrv. Pučke Stranke uklapaju se u onima, koje idu za federacijom i konfederacijom. Ove posljednje težnje, u našem narodu zastupaju Hrvatska Zajednica i Radićeva Stranka. Pa čemu onda Pučka Stranka? Ona nema razloga za opstanak — argumentiraju predstavnici ovih stranaka, i čini im se stvar nevjerojatna, da još može biti valjanih Hrvata, koji su u Pučkoj Stranci a ne pridružuju se k njima.

Puštajući po strani kulturni i socijalni moment, koji u Hrv. Zajednici i Radićevoj stranci skoro nikako nije zastupan a koji ipak u javnom životu mora imati vidni upliv, mi znamo da smo danas daleko od federacije i konfederacije, koja bi nama Hrvatima dala kulturnu, ekonomsku pa čak i političku samostalnost. Sputava nas kruti centralizam i na njegovu obranu stoji sav vojnički i policijski aparat, u kojem je hrvatski upliv potpuno izoliran. Nema nikakove nade, da bi se te prilike danas sutra mogle promijeniti nama u prilog. Dok je tako, zar nam se federativno ili konfederativno uređenje naše države ne ukazuje kao daleki cilj, do kojega još moramo dugo ići ili gornja stepenica, do koje ako mislimo doći, moramo proći nekoliko međustepenica. Onaj put, koji moramo prevaliti da dodemo do tog cilja, te stepenice, koje nas vode federaciji i konfederaciji jesu — parlamentarna aktivnost i autonomije, koje oboje kod nas Hrvata uz muslimane zastupa jedino Hrvatska Pučka Stranka.

Ako mi Hrvati želimo u istinu doći do naše potpune samostalnosti, ako mislimo doći do federacije ili konfederacije nama ne ostaje nego izabrati put, koji je izabrala, i koji u našem političkom životu zastupa Pučka Stranka.

Aktivnim radom u parlamentu mi osvajamo pozicije u svim područjima javnog života, a i možemo jedino zaštititi naše ljude i naše interese. Dalmacija danas izgleda druga Makedonija, gdje se kao nikada šikaniraju naši činovnici i bacaju sa obitelju na prosjački štap, jedino zato jer su Hrvati. Zar za te nevolje našeg naroda nije jednako odgovoran g. dr. Drinković, koje mu su valjda mrvice zauzimati se za svoje ljude i g. Goreta, koji valjda misli, da će mu republika

ili federacija pasti iz neba, dok on obraduje polje i vodi seosku politiku.

Politikom, koja je inaugurirana od Radićeve stranke, Dalmacija nikako ne zauzima u hrvatskoj stvari onaj položaj, koji joj pripada. Ova u njoj stvara apatiju i resignaciju, koja se svršava s uzdasima za povratkom Talijana. To je žalosna ali istinita činjenica, koju moramo konstatirati, ako hoćemo da u novoj godini pokročimo u našoj politici na bolje.

Našemu se narodu hoće idealizirati vjere u pobjedu njegovih opravdanih težnja te vlastitu snagu, koja ga jedina može dovesti toj pobjedi. Dati to našem narodu u novoj godini neka bude prva briga naših političara i naših javnih radnika.

Idemo napred.

Nova godina je nama šibenčanima donijela ovaj put ugodno iznenađenje: na opć. zgradi po prvi put nakon toliko godina osvanula je hrvatska trobojnica. Nijesmo bili loši proroci, kada smo pred neko vrijeme ustvrdili, da dolazi vrijeme, kada će u našem gradu hrvatska trobojnica zadržati ono poštovanje, koje je prije imala, a i koje joj u Krešimirovu gradu pripada.

„Šibenska glazba“, koja je po običaju na novu godinu izišla, da obide grad, pošla je odmah iz jutra pred općinu i pozdravila hrvatsku trobojnicu „Lijepom našom“, što je sve prisutne do suza ganulo i oduševilo. Ovim činom „Šibenska glazba“ je pokazala da zaslužuje potpuno povjerenje svakog Hrvata i našeg građanina, koji je radosno pozdravio odluku opć. odbora, da se na opć. zgradi u državnu vije hrvatska zastava.

Manjina odbora (predstavnici Hrv. Zajednice i Pučke Stranke) progovorili su iz duše velike većine našeg građanstva, kada su predložili, da se na opć. zgradi izvjesi hrvatska zastava. Odborska većina (Zemljoradnici) učinili su jedan uvidavan i simpatičan gest, kada su usvojili taj predlog manjine. Braća zemljoradnici mogli su se uvjeriti, kako je njihovo klasno grupiranje imalo ići samo za tim, da ih odvede u kolo, kamo nikako ne spadaju, a to u protuhrvatski front. U Hrvatskim strankama, posebno Hrv. Pučkoj Stranci ekonomski i socijalni je moment dovoljno zastupan, te može da zadovolji pravedne težnje kako poduzetnika i radnika, tako zemljovlasnika i zemljoradnika; mogu da u njima budu zastupani njihovi staleški interesi, kao što su zastupani i nacionalni. Ovakvo su pošli samo protuprirodnom pravcem, koji nikako ne može da ih dovede uspjehu. Čornji njihov gest znak je na bolje, te vjerujemo, da nijesmo daleko od časa kada će oni potpuno napu-

stiti svoje protuprirodni stav i naći se u kolu one hrvatske stranke, kamo ih srce i duša najviše vuče, a i u kojoj su, kako smo gore rekli, uz njihove nacionalne interese najbolje zaštićeni i zastupani njihovi staleški interesi.

ŠIBENIK, 5. siječnja.

Gosp. Stj. Radić stigao je iz Londona u Beč. Iz početka je javnost bila alarmirana silnim pripremama i prijetnjama beogradske vlade sa mjerama, koje kani proti ovom poduzeti za slučaj da se povratu u domovinu. Zadnje međutim vijesti donose, da ista vlada šalje svoje emisare Radiću sa svrhom, da ga nagovore na suradnju sa radikalima. Radić naime u zadnje vrijeme dao je više izjava, po kojima njemu nije svrha rušiti Jugoslaviju već ovu izgraditi na temelju bratskog sporazuma i ravnopravnosti, pa radikali vjeruju u mogućnost zajedničkog rada sa Radićem. Vjerojatnija izgleda vijest, po kojoj se radi na pregovorima između g. dra Korošca i g. Spahe sa g. Radićem za formiranjem opozicionalnog bloka, u koji bi stupili i demokrati. Radićevci bi u tom slučaju pošli u parlament, da sruše radikalnu vladu, što je u ostalom Radiću sa više mjerodavnih mjesta u Londonu svjetovano, kako on sam pripovijeda u svojim pismima, i za što od početka svoga boravka u inozemstvu pripravlja teren. Tako je Radiću trebalo poći u London, da se uvjeri, kako je realna i parlamentarna borba u političkom životu najuspješnija.

Eventualnost formiranja opozicionalnog bloka, koji bi imao srušiti radikalni režim, i s pomoću koga bi konačno demokratima uspjelo doći na vladu, dovela je demokratsku stranku u teško stanje. Gosp. Sv. Pribičević, koji više naginje radikalnom režimu i vidi, da u njegovom političkom uplivu odzvonilo u opozicionalnom bloku, odlučno je istupio proti formiranju istoga. Zahvalio se je na svim

častima u stranci i na mjestu člana redakcionog odbora demokratskog glavnog organa „Demokratije“, samo da izazove krizu u stranci i spriječi njezinu akciju. Korak g. Pribičevića nije međutim izveo onog efekta, koga je on očekivao, pa se je prijetio odlučno istupiti na zboru stranke u Zagrebu. Tamo je ali pošao i dr. V. Marinković, koji je izradio poznati nacrt ustava, po kojem se demokratska stranka dobrano približuje opoziciji, te g. Pribičević nikako nije pokazao one odlučnosti, kojom se je prijetio na polasku u Zagreb. Njegov preokret smatra se korak natrag i kao želja, da dalje ostane u stranci, ali kao balast, koji bi stranku u drugim prilikama mogao dovesti u teži položaj. Radi toga vlada mišljenje u političkim krugovima, da je g. Pribičević svoju ulogu doigrao u demokratskoj stranci i da je još u njoj, jedino jer nema puta koji bi ga za sada doveo u radikalnu stranku.

Iz vanjskog svijeta.

Bugarska i macedonsko pitanje. Pri otvoru bugarskog sabora bugarski ministar predsjednik dr. Cankov u svom govoru dotakao se i macedonskog pitanja. Shvatanje bugarskog premiera o macedonskom pitanju nikako nije po volji beogradskim krugovima, pa je beogradska štampa zadnjih dana puna ratobornog duha i podstrekavanja na oružanu intervenciju proti Sofiji. Kako naknadno javlja beogradski informacijski biro, dr. Cankov bi bio kazao u svom govoru, da bugarski živalj u Macedoniji ima pravo, da pretendira na građanske slobode i prava, i kada bi se te slobode i prava, dale Bugariama u Macedoniji, da bi Macedonija postala spona, koja bi privezala srpsku i bugarsku zemlju.

Francusko-češki savez. Između Francuske i Čehoslovačke republike došlo do ugovora, kojim ove dvije države sklapaju savez za održanje stanja stvorenog mirovnim ugovorima i provođenje politike mira t. j. politike, koja se bazira na defenzivnim ugovorima, a koji su ugovori odobreni 21. čl. statuta o Savezu Narodu. Italija, Poljska a naročito Engleska nijesu dobro primile ovaj savez, pa Čehoslovačka vlada smatra za potrebno, da se ispriča engleskoj vladi. U tu svrhu polazi g. Beneš narednih dana u London.

Njemačko-francuski pregovori imaju u zadnje vrijeme sve bolji izgled, te je napetost između ova dva velika naroda znatno popustila. Kao osobito dobar znak smatra se povlačenje jednog dijela okupacionih francuskih i belgijskih četa iz Ruhra. Značajno je, da Francuska ne polaže više glavnu pažnju na reparacije, nego na politički momenat Njemačke. U prvom redu po zahtjevima Francuske Njemačka ima ostati republika i pokazati, da hoće polaziti demokratskim i naprednim putevima, a ne onim reakcije. Sekundarno tek Francuska je spremna prihvatiti prijedloge njemačkih industrijalaca o platežu reparacija.

Prilike u Grčkoj. Grčka je u znaku teških unutrašnjih trzavica zbog pitanja monarhije ili republike. Grčki kralj Đuro morao je odeseliti se svome tastu, kralju rumunjskomu. U Grčku se vraća Venizelos, koji je najozbiljniji kandidat za predajednika grčke republike. Neke vijesti hoće, da je zbog vanjskih prilika Venizelos za monarhiju, ali pod drugom dinastijom. Teško je vjerovati, da će grčki narod privoljeti na to, dok je uz ogromne žrtve postigao da baci sa sebe monarhični rezim!

Javni red i njegovi čuvari.

Svjetski zadnji rat, koji je izveo teških defekata na moralnom i socialnom shvaćanju današnjeg društva, izveo je jednako teških defekata i na njegovom pravnom shvaćanju. Drugičije nam nije moguće razumjeti nasilni i protuzakoniti postupak režima i pojedinih njegovih vlasti.

Sto možemo kazati za režim i pojedine njegove vlasti, u većoj mjeri vrijedi za pojedine državne organe i pravno shvaćanje širokih slojeva narodnih. Postupak vojnih vlasti za vrijeme rata potpuno je u nama utukao pravnu i građansku svijest, te i danas spokojno sligamo glavom i ramenima, kada se radi o najprotupravnijem kršenju naših građanskih prava i građanske slobode. Ako se na pr. nađe netko svijestan tih svojih prava i ustane na njihovu obranu, smatra ga se lakoumnim čovjekom, koji najmanje zaslužuje, da s onu strane borave okaje svoju lakoumnost.

Toliko o današnjem pravnom shvaćanju našeg šireg građanstva, koje nimalo nije savremeno i u skladu sa našom težnjom za pravom slobodom. Organima pak državnim, u velikoj većini maniri su bivših vlasti toliko ušli u krv, da se oni prema građanstvu smatraju nekom vrsti polubogova, koje ne smijesh pravo ni pogledati, a

Književnost.

Nova revija br. 4. Izišao je 4. broj „Nove Revije“ za mjesec prosinac sa ovim biranim sadržajem: Dr Ivanov: Liberalna osuda moderne kulture. — Dr fr. K. Eterović: Katolička crkva u Jugoslaviji (svršetak). — Dr fr. K. Ivić: Pojam duše kod Vil. Wundta (svršetak). — Bršljanski: Kačićeve pjesme u Macedoniji. — Dr fr. St. Petrov: Jedna knjiga Petra Hektorovića u Sinju. — Kulturni pogledi. — Književni pregled. — Vjesnik. — Chronique religieuse en Yougoslavie. „Nova Revija“ s novom godinom ulazi u svoje III. godišnje, pa je preporučamo svojim prijateljima i čitaocima našeg lista.

Hrvatska Prosvjeta br. 12. izišao je za mjesec prosinac sa ovim sadržajem: Dr F. B.: Prekasno! — A. Franulović: Potezi. — Venny: Lucie. — A. V. Mihičić: Maloj Marijici. — J. M. Ujević: Život Tome Ivića. — Aleksandar Iv. Fannyn: Himna, Njegovog dolaska. — Vasyļ Stefanyk: Palikuća. — Bogdan Radica; Čeznja. — O. Jordan Viculin O. G.: Sv. Cecilija, zaštitnica glazbe. — P. Franulović: Završese. — Ivo Horvat: U samotnom parku. — Pregledi: Feuilleton: Putevi mladosti. (Bogdan Radica). — Književni pregled: Knjiga belih snova (J. M. Ujević). — Pisac. „Dokonica“. (J. M. Ujević). — Kazalište i umjetnost. „Slovenska moderna umetnost“. (Bogdan Radica.)

„Meja“ br. 23. Primili smo broj 23. poljoprivredno-industrijsko-trgov. lista „Meja“ sa slijedećim sadržajem: A. Hribar: Anketa o vještačkom dubru. — Stev. Peljić: Agrarna reforma sa kulturno-nacionalnog gledišta. — Inž. Ferdo Lupša: Kriza vinske trgovine. — Agricola: Stari i novi vakat. M. N.: Osiguranje konja i govoda. — Ilija Bošnjak: Težačka hemija. — Razine vijesti. — Književnost.

Naši dopisi.

Biograd na moru, 1. siječnja. (Mjesto poslanika — općinski upravitelj.) — Dosadašnji upravitelj naše općine g. A. Kisić preuzeo je upravu novoosnovane općine u Stankovcima.

kamo li ih upozoriti na njihovu dužnost.

Nikako nam nije u krvi, da bez potrebnim sukobima sa državnim organima stičemo aureolu mučeništva i hrvatskog patriotizma. Svoju smo kritiku rađe upravljali na režim, koji je moralno i faktično odgovoran za svoje vlasti i organe. Bilo je doduše tu i tamo žalosnih pojava kod pojedinih državnih organa, specijalno policijskih, za koje se ne može kriviti režim ili njihove nadležne vlasti, te smo bili prisiljeni i lično istupiti. Za nas je ravno tim pojavama i nastojanje pojedinih policijskih organa, da se građanska svijest i građanska prava u našem građanstvu skući, te kao javno glasilo smatramo za našu dužnost najodlučnije ustati proti tome. Pojedinih vlastima i državnim organima, vrše li svoju dužnost u granicama postojećih propisa, pametan čovjek ne može nikada da prigovori. Ali, ako svoju dužnost ne vrše, te na to budu upozoreni, najmanje se smiju smatrati povrijeđeni u svome službenom položaju. Jedino, je što im ostaje, da u svojoj dužnosti budu savjesniji, ali jednako prema građanstvu kao i prema svojim pretpostavljenim vlastima.

Novim upraviteljem naše općine imenovan je velikosrbini Ilija Zečević, poznati demokratski kandidat i agitator po ravnim Kotarima. Čudit će se možda tko god kako to da radikalna vlada imenuje demokratu za općinskog upravitelja. Nije to ništa čudno, jer je Ilija Zečević najprije Srbin, pa onda sve ostalo. Bitna je dakle oznaka za režimlje, da netko bude Srbin.

Biograd je čisto hrvatska općina a za općinskog komesara šalje nam istaknutog Srbina agitatora, koji ne može ni tri riječi progovoriti, a da ne skrene na politiku. Tako će on, poznajući njegovu narav, općinski ured pretvoriti u ured za agitaciju.

Je li ovaj postupak vlade taktičan ili nije, neka prosudi javnost.

Hrvatske općine u sjevernoj Dalmaciji rasakapiše i stvorise srpske, a u ostale hrvatske općine namještaju Srbe ili režimlje, misieći da će pomalo i u hrvatskim općinama ugušiti hrvatsvo. Ali sav će im posao biti uzaludan, pogotovo sada kad smo dobro uvidjeli njihovu pravu namjeru prigodom ove razdiobe.

Da je Ilija Zečević faktotom u sjevernoj Dalmaciji i da je on demokrat samo na papiru, a uistinu velikosrbini, sudi se i po tome, što u novoosnovane općine postavljaju za namještenike upravo one, koji su hodočastili k Iliji Zečeviću u Jagodnju. Tako nas barem uvjeravaju ljudi iz novih općina, koji ovih dana sadoše k nama u bivši krunitbeni grad hrvatskih kraljeva.

Proračun grada Zagreba za g. 1924. kazuje da potrebe našeg glavnog grada iznose 88,779.632 dinara, a pokriviće tek 77,345.910 dinara. Deficit, koji iz ovih brojka proizlazi pokrit će se raspisom općinskog nameta, a ostatak visećim zajmom kod gradske štedionice. U proračunu je predviđeno 500,000 dinara za gradnju spomen crkve, koja se namjerava graditi u Trnju prigodom 1000-godišnjice hrvatskog kraljevstva i 100.000 dinara za gradnju Strossmayerova spomenika.

Tko oglašuje, taj napreduje!

Iz grada i okolice.

„Narodna Straža“ u novoj godini. Naš list s ovim brojem stupa u IV. godišnje svoga vijeka. Prvi, koji je neposredno iza evakuacije Talijana počeo izlaziti u okupiranoj zoni, održao se je požrtvovnošću svojih pokretača i ljubavlju pretplatnika, bez ikakvih fondova sa strane danas i kao jedini list u sjevernoj Dalmaciji. Simpatije za „Narodnu Stražu“, koje osobito u posljednje vrijeme ona zadobiva u svim slojevima našeg pučanstva, daju nam pobude, da u ovoj godini posvetimo još veću pažnju njezinom uređivanju i da bi bila što vijernije zrcalo svih kulturnih, ekonomskih i političkih prilika našeg grada i čitave sjeverne Dalmacije. Ali nas u tom nastojanju moraju pomoći svi prijatelji napredka našeg grada i boljih prilika sjeverne Dalmacije. Tko dopisom, tko dobrom idejom i stvarnom suradnjom, ali svi točno i urednom preplatom, jer je ova jedini izvor naših prihoda. Naš list, jer smo svojim pretplatnicima do skrajnjih granica išli u prilog, do sada, obzirom na svoj opseg bio je najjeftiniji tjednik, a to ostaje i u novoj godini, uza sve to, što smo bili prisiljeni povisiti pretplatu: za tuzemstvo na 60 — dinara, a za inozemstvo na 120 — dinara na godinu. Prema tome je „Narodnoj Straži“ pretplata za godinu 1924. za cijelu godinu Din. 60 — za pol godine Din. 30 — za četvrt godine Din. 15 — za inozemstvo godišnje Din. 120 — Pojedini broj u maloprodaji ostaje i nadalje Din. 1-50.

Božićni blagdani prošli su ove godine u našem gradu mirno i u svečanom raspoloženju. Zadnje dane pred božić gradskim je ulicama i po trgovinama bruio život, kakvi smo bili naučni gledati jedva u predratno vrijeme. Iz okolice i cijele sjeverne Dalmacije dolazilo je mnogo svijeta, da unovči što god od svojih gospodarskih produkata i užrtenom svotom, da se opskrbi za ove velike dane. Znak, da naš grad sve jače zauzima prirodnom mu određeni položaj u sjevernoj Dalmaciji.

Počnočnice. Ima već 129 godina, da je u stolnoj crkvi zavedena misa na Badnju večer i to radi nerednosti, koje su se događale, dok se držala polnočnica. Onda su bila druga vremena. Djevojke su u Zdravu Mariju išle kući, a čestito čeljad bez ljute potrebe i svog „ferala“ nije prolazilo ulicama. Gradska se vrata zatvarala. Danas nije tako. Grad je osvijetljen noću, a nema ubojstva i prizora pijanli kao nekoć. Dakako naš naraštaj ima druge mane, ali je svakako nestalo glavnog razloga, zašto se anticipiralo s božićnom misom. Mjla badnja večer bila bi daleko carobnija, da se dogodine, poslije 130 godina opet uspostavi polnočnica; kako to odgovara i crkvenom bogoslužju i običajima našeg naroda i drugih naroda. Stoga je za istaknuti uvidavnost m. p. gvardijana samostana sv. Lovre, koji je ove godine uveo polnočnicu i dao onako lijepo predočiti „Betlem“. Crkva je malo kada bila posjećena kao baš ovih blagdana, a oduševljeno pjevanje božićnih pjesama davalo joj je prijatan i izvanredan čar. I u bolnici, kako uvijek, polnočnica je obavljena sa svim običajima uz prisustvo mnogih bolesnika i svih liječnika.

Jedan dobar film. Ovih se božićnih blagdana (30. 12. do 2. 1.) davao u kino „The Edison“, mali kino film „Dvije sirotice“, kakvih mi u Šibeniku nijesmo načni gledati. Mjesto kriminalno fantastičkih sižea, koje

smo naučni gledati, ovdje nalazimo duboko profinjene siže, koji samo plemenite osjećaje pobuđuje. Bilo bi poželjno, da mjesna kina daju filmove ove kvalitete, te će bez dvojbe imati bolji uspjeh. Nespretno je za mali kino, da ima malu čekaonicu, te pristojniji svijet više puta zazire od njega, kad se radi i o najboljem filmu, jer se mora gurati i gnjaviti dok dođe do mjesta. Toj nespretnosti vlasnik bi lako mogao doskočiti, kada bi u zadnja dva tri reda uveo numerirana mjesta i ovima povisio cijenu za dinar, dva. Svak će rado platiti dinar dva više, da bez guranja dođe mirno na svoje mjesto, a vlasnik će tim imati samo veću materijalnu korist.

Bijeli Tjedan. U subotu, 29. pr. mj., u prostorijama Badžane otvorio se tjedan katoličke štampe izložbom kat. knjiga, novina i časopisa. U nedjelju, 30. pr. mj., iza uvodnog slova predsjednika mjesnog Okružja Hrv. Kat. Nar. Saveza preč. kanonika Mirića vič. don K. Stošić održao je iscrpivo predavanje o katoličkoj štampi. Đački tamburaški zbor odsvirao nekoliko komada. Izložba je bila dobro posjećena, a i vrlo ukusno priređena. Izložbu je posjetio i prisustvovao predavanju presv. biskup dr Mileta. Dosta je knjiga i brošura na mjestu bilo nabavljeno, a i više naručeno. Sa lijepim uspjehom članovi i članice mjesnih kat. udruženja još uvijek sa biru po gradu pretplatnike za razne kat. časopise i novine.

† **Sestra Timoteja**, u svijetu zvana Ana Paleka preminula je dne 26. pr. mj. u dobi od 28 godina kao bolničarka u mjesnoj državnoj bolnici. Zbog svoje prevelike dobrote i ljubavi za naše bolesnike bila je sestra Timoteja obožavana od bolesnika i svega osoblja bolnice. U lijepom sprovodu uz svoje sestre bila je otpraćena do vječnog počivališta i od uprave bolnice. Sestri Timoteji bio pokoj vječni.

Vrijeme. Zadnjih je dana u Šibeniku i cijeloj sjevernoj Dalmaciji zavladała prava zima. U više navrata padao je snijeg, koji bi se preko dana dijelom okopnio, a preko noći, što je ostalo, snrzio. Silna bura, koja je duvala 28. i 29. pr. mj. počnila je po polju mnogo štete na maslinama, bacila u gradu mnogo dimljaka, prozora i kupa, te ozledila time više osoba. Toranj vatrogasaca se potpuno nakrivio, te će se morati rušiti. Inače kao obično, u luci nije bilo nikakvih n eprilika.

Narodno Bogatstvo br. 18. izišlo je sa bogatim sadržajem. Zanimiv je u ovom broju članak „Koralj u našem primorju“ od g. N. Buratovića, koji je popraćen sa slikom g. Bone Šare, ravnatelja ribarsko-koraljarske zadruge u Zlarinu, dvije slike kako naši zlarinjani love koralj i dvije slike koralja izvađenih u g. 1923.

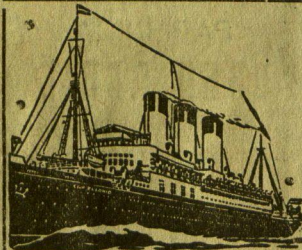
U korist mjesnog bisk. sjemeništa doprinijese: vič. don Mirko Didović din. 50 mjesto čestitke znancima i prijateljima za božićne blagdane i novu godinu; vič. don Ante Šare din. 10 da počasti uspomenu blagopokojne gđe Tine Gelpi. — Uprava najljepše zahvaljuje.

Zahvala.

Povodom nenadane smrti moga pok. supruga Ive Jakovljevića, trgovca mješovitom robom u Šibenikom, koji je bio tek drugu godinu osiguran na život kod „Croatiae“ osiguravajuće zadruge u Zagrebu na Din. 15.000.— isplatila mi je ova zdruga osiguranu glavnicu smjesta i tako kulantno, da smatram dužnošću preporučiti ovaj naš stari i prokušani zavod svima, koji žele da njihovi mili budu do ista valjano obezbjeđeni.

Janja ud. Jakovljević.

Objava. Slavnom općinstvu dajem na znanje, da ne odgovaram niti jamčim za ijedan dug, koji moja žena Ivanka Radin učini bilo u robu, živežnim namirnicama ili u novcu bez moga znanja i izričitog ovlaštenja. — *Pave Radin pk. Tome* poslovođa gostione Mihaljević - Šibenik.

Hamburg-Južnoameričko-parobrodarsko društvo.

Najveći, najbrži i najljepši parobrodi za prevoz putnika sa sjajnim uređajem I. II. i III. razreda — odlaze:

15. decembra	„LA CORINA“
20. „	„ANTONIO DELFINO“
22. „	„TUCUMAN“
31. „	„VIGO“
10. januara	„CAP NORTE“
11. „	„MADEIRA“
24. „	„VILLAGARCIA“
3. februara	„BILBAO“
9. „	„ESPANA“
25. „	„ANTONIO DELFINO“
13. marta	„LA CORINA“
20. „	„CAP NORTE“
3. aprila	„VIGO“
17. „	„CAP BOLONIO“

iz HAMBURGA

za Argentinu, Braziliju i Uruguay. Sve obavjesti daje dragovoljno i besplatno Glavno zastupstvo za Jugoslaviju: **ZAGREB, Petrinjska ulica br. 73.** Zastupstva: Beograd, Balkanska 49. Veliki Bečkerek, Svetosavska 18. Bitolj, Bankarska 12.

DROGERIJA VINKO VUČIĆ - ŠIBENIK

Skladište kemijskih proizvoda, laka boja, gumenih predmeta i o.

OPTIKA.

Naočala — Cvikera. Izrađuje svaku izradu po oku. Iliječničkom propisu. Primaju se popravci.

Zlatarska i draguljarska radiona

Šibenik - kod Stolne Crkve. Prerađuje stari nakiti u brillantim i dijamanitim i drugim dragim kamenjim. Pozlaćuje na vatra i galvaniku, Popravlja i posrebuje crkvene stvari, service i trčice brzo i solidoo. Vjekoslav Grünbaum.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Vlastita zgrada
Glavna ulica 108.

Podružnica Šibenik

Brz. naslov *Gospobanka.*
Telefon br. 16 - Noćni 67

Centrala Ljubljana.

Podružnice:

Đakovo, Maribor, Sarajevo, Sombor, Split.

Ispostava: Bled.

Dionička glavnica i pričuva
preko K. 60.000.000.

Ovlašteni prodavaoc srećaka državne lutrije.

Prima uloške na knjižice, te ih ukamaćuje najpovoljnije.

Oprema sve bankovne i burzovne poslove povoljno, točno i brzo.

Upozoruje sve interesente na svoja tvornička poduzeća:

„Šešir“ d. d., Škofja Zoka, tvornica šešira.

„Lajović i drug“ d. d., Ljubljana, tvornica predmeta iz kovina i lima.

„Stora“ d. d., Št. Vid kod Ljubljane, tvornica zavjesa.

Zavod za impregniranje drva d. d., Ljubljana.

„Odelo“ dr. s. o. j. Ljubljana, I. ljublj. konfekc. tvornica.

„Kristal“ d. d., Maribor, tvornica ogledala i brušenoga stakla.

„Svetla“ d. d., Ljubljana, tvornica žarulja i elektr. materijala.

„Atlas“ d. d., Novi Sad, tvornica pokućstva.

Termotehnički zavodi d. d. Zagreb.

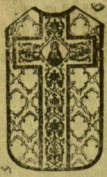
INGER šivaći strojevi

— na cijelom svijetu poznati su kao najbolji. —

Podružnice i zastupstva u svim mjestima.

Centrala za državu S. H. S. Zagreb, Marulićeva ul. br. 5. II. kat. Filijala Šibenik, Široka ulica.

Josip Neškudla i drug tvornica crkvenih paramenta i pribora JABLONĚ - Čehoslovačka.

Preporuča se svim svećenicima za nabavu svih u tu struku spadajućih predmeta, kao misne haljine, plivjaji, crkveni i društveni barjaci, kaleži, ciboriji, monstace, kipovi, križni putevi i t. d., u kojoj god izradbi i cijeni.

Misne haljine iz teškog svilenog damaska, križevi izvezeni u švili, svilene i zlatne porte od Din. 1500 unaprijed.

Stara crkvena odijela popravljaju se strukovnjaci. Kaleži i ciboriji pozlaćeni u vatri od Din. 300 unaprijed. Za solidnost tvrtke jamče nebrojene zahvalnice i 110 godišnji opstanak tvrtke. Na sve upite odgovara odmah i predlaže uzorke

J. NEŠKUDLA - LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 25.

Puda -
toaletni sapun je dobar i uvijek jednako dobar.

Zemljoradnici

koji ne mogu dobiti putne isprave radi prepunjene kvote za Sjedinjene Države Amerike neka se obrate na zastupnika CANADIAN PACIFIK g. Lazar Piroški u Šibeniku kod Težačke Zadruge, gdje će dobiti besplatno sve informacije i moći će putovati bez poteškoće u KANADU kamo im sama Kanadska država jamči za posao.

PUČANI!

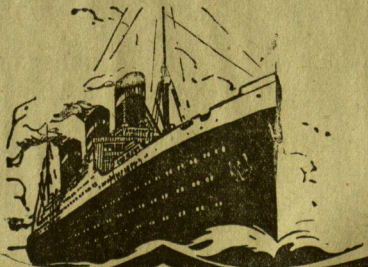
Ne zaboravite svog glasila „Narodne Straže“! Šaljite odmah zaostale pretplate, tražite nove pretplatnike i kupite milodare!

Najveća svetska tvornica udica O. MUSTAD & SÖN, CHRISTIANIA

preporučuje jugoslavenskim potrošačima svoje udice, koje su priznate širom celoga sveta kao najbolje.

Detaljna obaveštenja, uzorke i cenovnike šalje besplatno
Generalno zastupstvo za Jugoslaviju

Trgovačka agentura: **AVRAM ALMSOLINO — BEOGRAD.**

Parobrod

„LEVIATHAN“

59956 Br. Reg. tona
Najmoderniji, najveći i najlüksurizniji oceanski parobrod. Najveći napor znanosti, snage kapitala i pronalaznog duha utjelovljeni su u ovom čudesnom parobrodu. — Neprisposobiva udobnost u svim razredima.

„Prva vožnja“ u New York na 7. augusta, 1923, zatim 28. augusta 18. septembra, 8. oktobra, 29. oktobra itd. svaki treći tjedan utorkom iz Southamptona — Cherbourg. — Sve pobliže kroz dole naznačene adrese. —

BREMEN — NEW YORK

izravna veza sa sjajnim američkim vladinim parobrodima. — Ne nadkriljivi na udobnosti, čistoći i izvrsnoj opskrbi. — Brzi i sigurni brodovi.

„George Washington“ „President Fillmore“ „President Harding“
„President Roosevelt“ „America“ „President Arthur“
Zahtjevajte pobliže upute i plovidbenu listinu broj 234.
Zgodna prilika za otpremu robe

UNITED STATES LINES

Generalno zastupstvo za Jugoslaviju:
Beograd, Palata Beogradske Zadruge.

PAPIRNICA

GRGO RADIĆ

ŠIBENIK (Glavna ulica).

Bogati izbor svih vrsti umjetničkih dopisnica.

Prodaja školskih potrepština, raznog papira te sve vrsti kancelarijskog pribora.

Skladište knjiga za osnovne škole.

Igračke za djecu.

Posluga brza i solidna.

Cijene umjerene!

Sva je kršćanska kultura danas na katoličkoj štampi!

RATAR D. D.

Velegovina gospodarskim potrepštinama i proizvodima

Z a g r e b

PODRUŽNICA: S U S A K

Tvornička ulica broj 15.

Telefon 14-59 Interurban 15.

Brzojavni naslov: „RATAR-SUŠAK“

dobavlja sa svog skladišta na Sušaku, Bakru najpovoljnije:

BRAŠNA, ŽITARICE, KOLONIJALNU ROBU, 16% SUPERFOSTAT, 18% THOMASOVU DROZGU, 40-42% KALIJEVU SOL, 12-15% KAINIT I VAPNENI DUŠIK.

Kupite

srećku 7.^{og} kola
Državne razredne
lutrije.

Prvo vučenje

3 i 4. jan. 1924.

Cijela srećka Din. 80.

1/2 „ „ 40.

1/4 „ „ 20.

kod ovlaštenog prodavaoca

Zadružne Gospodarske

Banke d. d. Ljubljana

Podružnica Šibenik.

KONSERVNA TVORNICI

„Globus“

Vrhnika kod Ljubljane

najveće tuzemsko poduzeće ove vrste.

Veliko stovarište mesnih konzerva, paštet, kobasica i suhomenastih proizvoda, kompota, jam marmelade, voćnih sokova, gelee, kandiranog voća, voćnega šećerlema, voćne paste za poslatičarnice i. t. d.

Sve najbolja kvalitetna roba.

Neka se zahtjevaju cenovnike i naruči pokusna pošiljka.

Takodjer primi se još nekoliko zastupnika.